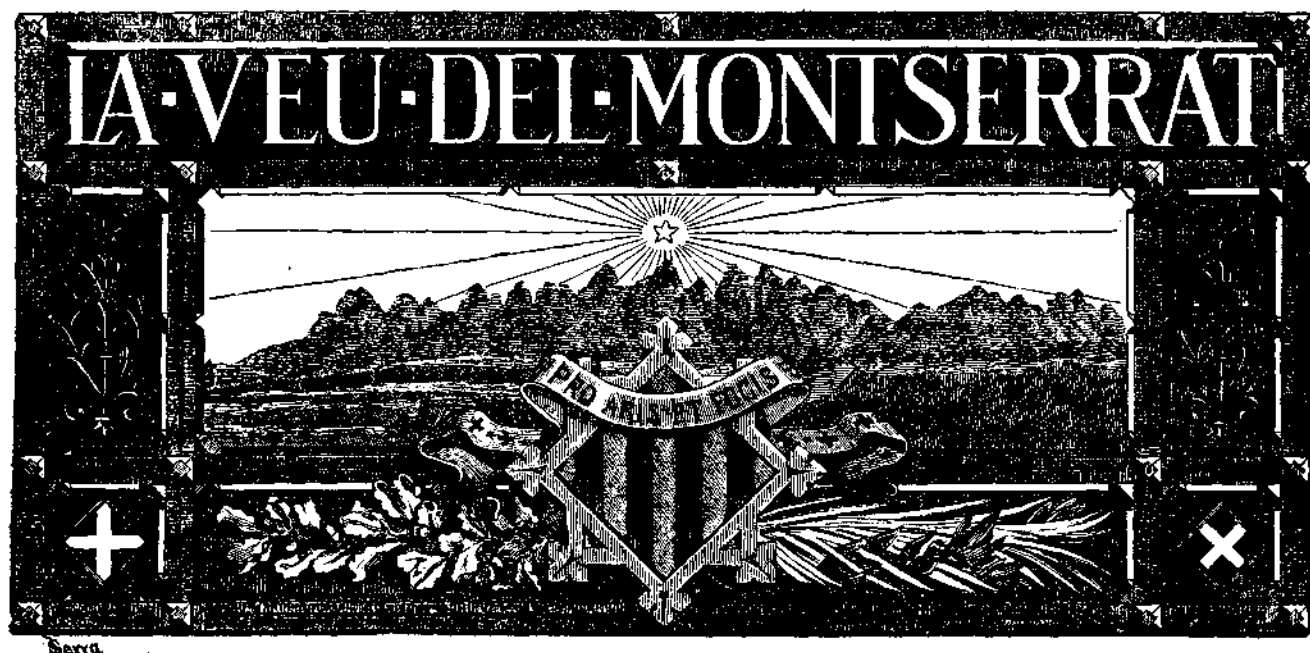

SETMANARI POPULAR DE CATALUNYA.

SÍNTOMA TRIST.

¿L'heu sentit lo ploricó de la burgesia francesa? ¿Heu sentit com se planyen de la situació insegura del Govern los hòmens de negoci de Fransa? Ara se'n adonan que la cosa no marxa, ara demanan estabilitat y ordre, ara's presentan tots compungits y amohinats los comerciants de París á Mr. Grévy á ferli saber que 'ls negocis s'encalman, que 'l diner s' amaga, que 'l crèdit trontolla, á causa de las inquietuts d'una política anormal y 'ls temors de mudanças contínues en lo mecanisme del Estat. D'açò se'n ha dit un bon síntoma, un *revirement* de la opinió pública á favor de la causa de l'ordre; quan no es més que un síntoma trist de l'estat de decadencia moral de la França.

Açò no es la quexa del cor vulnerat, sinó 'l miserable gemech de la butxaca; no es la protesta de la opinió honrada y sensata, sinó 'l badall fastigós de la cobdicia que no's veu satisfeta.

¿Abónteran aquets milers d'homes d' que ara gemegan perque 'ls tocan la bossa, quan se decretava l'expulsió dels religiosos; quan marxavan al desterro tants ciutadans benemèrits que veyan sas pacíficas moradas invadidas per la policia, las portas del Santuari espanyadas per ordre de la prefectura? ¿Perquè no's presentavan á queixarse de la política radical aquexos comerciants, quan han vist votadas y posadas violentament en práctica las lleys incuas sobre ensenyansa, y procedirse á la *secularisació* completa de la escola en la forma més brutal que imaginarse puga, com fou arrancar de las parets dels estudis tot signe

de religió, per arrencar del cor dels infants tota idea de Deu, tota llevor del cristianisme?

¿Y creuen aquets estúpits—per no darlos un altre nom—que's curarán los mals de la Fransa ab que no sian tan freqüents las crisis ministerials y's pose un terme á las confusions parlamentarias? ¿Creuen tenirho tot arreglat ja, ab que 'ls negocis prosperen y 'l comers no s'encalme? ¿No veuen que lo que demanan no es una causa sinó un efecte de altrás causas que han de buscarse en una esfera superior? Ah! lo fet dels comerciants de França que se apressuran á fer exposicions al Govern, en compte de ser un bon senyal, es un síntoma fatalíssim del estat de postració moral á que ha arribat aquexa numerosíssima classe de gent que s'anomena la *mesocracia*.

Lo predomini d'aquexa classe, sense fe religiosa y sense ideals polítichs, vivint al dia y no pensant més que en la materialitat dels seus negocis, es la causa principal de l'enervament de las forsas socials, de la corrupció de las institucions políticas, y l'obstacle més gran per conduhir als pobles per las vías de una verdadera restauració. Volen la pau, volen l'ordre, però solament com un medi subordinat á llurs operacions bursátiles y al despaig de sas marxandissas; aixís es que de l'autoritat no'n volen més que la forsa repressiva, y de la llibertat no'n temen sino las manifestacions violentas.

Els son los qui han vist ab complacencia despullada la Iglesia de sos bens temporals, y han treballat per impedir sa influencia moral; ells son los qui han tirat á terra todas las antigas institucions socials per arribar á la absoluta influencia de la *oligarquia capitalista* que no mira may á la *direcció* sino á la *explotació*

de la societat. Ells, gangrenats per l'excepticisme, creuen que 'l baròmetre social es la cotisació de la Borsa; y en punt á religió pensan que ja fan prou assistint á un ball de beneficencia y permetent que la muller vage á missa los diumenges. Per ells s'es feta aqueixa burocracia que de la governació del Estat ne fa un agiotatge, y de la representació política un mercat de opinions y una fira de concupiscencias. Ells, en una paraula, han volgut contradir lo dictat de la Eterna Sabiduria, *que l'home no viu solament de pá, sino de tota paraula que ix de la boca de Deu....*, Y bé ¿què ha succehit, sinó lo que inevitablement havia de succehir? Que darrera d'ells, darrera de la mesocracia tipa y escèptica, ha vingut la democracia famolenca y desesperada. Si no hem de viure no més que de pá, ha dit lo poble mal adoctrinad per sos explotadors, volem menjarlo blanch y ab prou companatge. Y de aquí ha nascut la organisació tremenda del proletariat, la formació de la *Internacional*, los ferotjes programas dels radicals, las pavorosas reivindicacions del socialisme. No's quexen, donchs, si'ls polls que ells han covat, ara ja pican; puix los mancaments á la lley moral han de tenir lo cástich que 'ls redresse.

Fa molts anys que's va treballant en la nefanda obra de la descatalisació de la societat, de la corrupció del poble; y en exa obra no son certament los que ménos part hi tenen los hòmens que's diuen de negoci, y á França d'un modo particular. En la burgesia se apoyá la monarquia de Lluís Felip, y la burgesia afalagá la política corruptora de Lluís Napoleon, y de la burgesia'n feu son pedestal en Gambetta. Y sols la burgesia es la que á totas passadas voldria sostenir aqueixa República que, si dura gayre, acabarà ab las forças de la nació francesa, perque no hi há energia que resista á una intoxicació contínua. Pero, si'ls burgesos gemegan ara perque la situació falsa del govern los toca á la bossa, més gemegaran demá que'l socialisme 'ls tocará l'esquena; mentres la queixa no passe á ser un penediment formal acompanyat d'una reparació completa.

J. C.

LLEÓ XIII.

Aquesta setmana, lo dia 20, han complert cinch anys de l'exaltació del Papa Lleó XIII á la Catedral de Sant Pere. Obligació de tot bon catòlich es alegrarse en aquesta fetxa, y quan se veuen las grans dots y qualitats eminents ab que ha exornat Déu Nostre Senyor al actual Pontífice, qual sabiduria está alcançant qu'en tot lo

mon se reconega ja la sua soberania com l'única que pot calmar las tempestats y 'ls vents produhits pels errors socials y per l'esperit de total destrucció que han anat escampant durant tot un segle l'impietat y la concupiscencia; quan se veu y repara que aqueix port de salvació de l'Esglesia Catòlica no es ja solament conegut y buscat per sos fills, sinó també pels que d'ella están més ó menys allunyats, com los cismàtics y los protestants y gent de totas sectas; quan tot aixó veu y nota l'ànima de tant temps há atribulada, llavors l'alegria que sent pel recort d'eixa memorabilissima fetxa puja de punt y 's converteix en entusiasme.

Es molt gran, humanament considerat, que considerat espiritualment per nosaltres, los catòlics, no té res de particular, sinó tot de natural y lògich, es molt gran dihem aqueix triomf d'un soberà que, no possehint més realme material que uns quants cents palms d'edifici, y encara aquest amenaçat y desconegut, fa pensar y rendir vassallatge als més forts imperis y á las més temudas naciotats. ¡Oh! molt hi há qu'esperar encara, moltíssim, de la gran pietat y de la sabia política del Papa Lleó XIII.

Déu li donga numerossíssims anys de vida per gloria de l'Esglesia.

CARTAS ROMANAS.

Roma, 20 de Febrer de 1883.

Me'n recordo com que fos avuy. Fa nou anys que'm trobava á Roma en aquest mateix mes de Febrer, y ab l'estimat company ab qui fèrem junts lo peregrinatge, tinguérem la dita d'esser rebuts en audiencia particular per lo venerable Pio IX. May més se m'es esborrat ni un lineament de aquella hermosa figura, y no se m'ha oblidat ni una sola de las paraulas de la bastant llarga conversació ab que tingué la dignació de fernes passar á son costat una estona de emocions sublimes, de celestial delicia, aquell vellet de platejada cabellera, de dols somris, de mirada d'àngel. Y recordo que després de haver parlat llargament d'Espanya, puix li haviam portat una de las primeras, y ja, considerable, ofertas de *La Revista Popular*—recaygué en conversa sobre l'estat de Roma, sobre'l cativeri del Vicari de Jesucrist. Y alashoras—me sembla que l'estich veyent—alçant lo Papa 'ls ulls al cel, ennuvolant-se ab sombras de tristesa aquell front tan hermós y habitualment serè, plegant las mans, digué ab un accent que'ns parti'l cor de pena: *Pobre Roma! pobre Roma!* Aqueixos mots, eran no sols la expressió de las angustias del present, sinó la aprehensió desoladora de las desventuras del pervenir. Aquell Papa, que més que cap altre podia dir *la mia Roma*; aquell gran Papa que desde l'hospici de *Tata-Giovanni*, hont havia comensat sa carrera apostòlica, havia fet tant be á la Ciutat Eterna, que conexia á tots los romans com un pare á sos fills, se veyia als derrers anys de sa vida y de son gloriós Pontificat, reclós á las habitacions del Vaticá, privat de veure á son poble; y mirantse desde las finestras de son palau als soldats del usurpador de sos drets, conexia be tot lo mal que havia d'entrar á Roma per la bretxa de la Porta Pia, y lamentava la desolació de la filla de Sion, posada en greu esclavitut ab lo nom de llibertat.

Ah! com s'hi va conexent cada dia la dominació hostil! com se van complint los tristos pressentiments de Pio IX! Un foraster que vinga aquí per uns quants dias no més, sia un bon catòlich que fa ab fervor sa romeria, sia un viatger distret que cerca pàbul á la curiositat, no pot adonarse be de com van posant á Roma los que n'han volgut fer la capital d'Italia. Mirant solament la superficie de las cosas, veyent que en las numerosas Iglesias encara's fan festas espléndidas, que brillan l'or y'l marbre en los temples, que no falta concurs á las principals funcions, que pe'ls carrers se veuen tota mena d'hàbits religiosos, no pot ferse cárrech sino d'alguns sintomas exteriors dels danys de la *nova civilització* que han portat á la Ciutat Eterna los *italiantssims*.

Aquestos per lograr millor sos intents y consolidar una situació insostenible, han adoptat una política maquiavèlica de fer las cosas ab ordre y á la manyaga, evitant tot alborot y tot procediment de violencia, per no donar pretext á reclamacions diplomáticas, y adormir, si possible fos, la conciencia dels catòlichs. Volen esforsarse en probar que es possible la coexistencia dels dos poders á Roma, y que'l Papa pot estarse tranquilament al Vaticà governant la Iglesia, y ells desde'l Quirinal governar la Italia y transformar la ciutat dels Papas.

Però ¡quánta iniquitat s'amaga baix aqueixas hipòcritas apariencias de la revolució manca! ¡Com va fent sa obra la *potestat de las tenebras*! En primer lloch van fent (y es operació que la tenen molt avansada) lo que ha fet per tot arreu lo liberalisme: despossehir á la Iglesia de totas sas rendas, y no sols de sas rendas, sino fins dels tresors acumulats en las Bibliotecas y Arxius de las comunitats religiosas; apoderarse dels principals convents per ferne quartels ó destinarlos á altres usos profans, com per exemple, d'un convent de monjas Teresas ferne una galera, *et sic de ceteris*; perque ja poden suposar mos lectors que es llarch lo catàlech de las casas religiosas *incautadas* en la Ciutat, centre del Catolicisme, ahont cada ordre almenos hi tenia un convent, y móltas, la residència generalicia. Per encabirhi tota la faram d'oficinistas que porta un Estat montat á la moderna, ab sos ministeris y direccions generals, s'han pres tot lo que'ls ha fet pesa y especialment las grans casas generalicias de las principals Ordres religiosas, com lo Gesu, la Minerva y Ara-coeli, y en los petits y pobres convents hi han ficat una secció qualsevol del exèrcit ó de guardias-civils ó un quartelillo de municipals. Al portal hont vejau un vestit de soldat, no heu pas de demanar de qui era la casa. Açò no'ns es pas nou, puix lo mateix ha fet la revolució á Espanya; però á Roma un sembla que se'n adonia mes, per móltas rahons; y per un espanyol es cosa que indigna, trobarse que la mateixa casa que ab tanta pena va comprar Sant Joseph de Calasanz per fundarhi la Escola-Pia, es en sa major part ocupada per la *societat dei reduci delle patrie bataglie* y per lo tant lloch de cita dels garibaldins, y veure arreconat en una habitacions miserables al General de l'Ordre Dominicana, que en altre temps en nostra terra tenia'ls honors de *grande* d'Espanya y s'assentava á Concell ab los grans reys de la Catòlica Monarquia.

Y mentres axis se vol aniquilar las Ordres religiosas, y ab lleys tiránicas se volen dexar despoablats los convents per omplir los quartels; mentres la Junta Liquidadora fa net de tots los bens eclesiàstichs, y's posa taxá al número de frares que pot quedar-se á servir tal ó qual iglesia, se dona carta blanca á tota rassa de protestants per que edifiquen los temples que vulgan. Aquest es un punt que penso un altre dia tractarlo de propòsit, perque es un dato que cal tenir molt en compte al estudiar la qüestió romana; avuy me limitaré á dir que si

altres motius no hi hagués, bastaria aquest de haver fet de Roma un centre de propaganda heretical, per comprendre que'l Papa no's pot moure del Vaticà, y que no es possible cap mena de conciliació entre'l Papa y la revolució italiana que, á la vilesa de la usurpació, hi afegeix la malicia de la depravació heterodoxa.

Però segurament que'l punt hont fa més mal la revolució á Roma entronisada, es l'escola; y entench per escola tot lloch d'ensenyansa pública, desde la Universitat fins als assilos infantils. Aquí es hont se treballa més per formar una generació de romans divorciats del Papa, enemichs del Papat. En las aulas de la *Sapienza* hont havia ressonat la veu de eminents professors catòlichs, avuy s'hi senten las imposturas de la historia falsificada en descrèdit de la Iglesia, las necedats de la critica racionalista, las aberracions de la rahó emancipada de la fe, las doctrinas demoledoras del dret modern y fins las degradants teorias del positivisme y de la evolució darwiniana. Y lo que ha de ser la ensenyansa secundaria, ho diu lo fet de que al apoderarse del Col·legi Romà, que era una de las millors glorias de la Companyia de Jesús y ornament de la Ciutat Eterna, per convertirlo en Institut, lo primer que feu la má de la revolució, fou esborrar del frontó de la portalada lo Sant Nom de Jesús. Prou han posat los *civilisadors* en lo pati tot un joch de aparatos gimnàstichs; verda-der sarcasme de aqueixa ensenyansa oficial que, tot volent criar una generació d'atletas, fent voltejar los noys en lo trapecí, los cria entechs moralment, debilitant sa energia mental ab la confusió enciclopèdica dels moderns programas y enervant sa voluntat pera tot esforç de aspiracions generosas que sols la religió y la ensenyansa radicalment cristiana poden donar al jove que s'inicia en los camins de la ciencia. ¿Y no es tristament significatiu per jutjar de la direcció que's dona á la ensenyansa oficial, lo mer fet de haver buscat expressament per certas càtedras á miserables renegats, remunerant cinicament la apostasia de frares desfrats y de capellans rebeldes á sa llegítima autoritat? ¿No hem vist, per ventura, com repetidas vegadas lo actual ministre de Instrucció pública, ha fet pública professió de incredulitat, y en congressos pedagògichs ha senyalat lo programa ateu de la ensenyansa laica?

De lo que ha de passar en certas escolas de primeras lletras, ho podrán jutjar mos lectors per un fet que succehí la setmana passada. Un ajudant d'una escola acompanyava á passeig uns quants noyets, y aquestos que serían fills de pares cristians, al passar per lo carrer que avans se deya de Sant Isidoro y ara, perque no sonen tants noms de sants, ne diuen *Via degli Artisti*, se llevaren tots piegats la gorreta devant d'una capella de la *Madonna* que hi ha en la paret del hort del convent, á devant de la nova casa de las religiosas de Maria Reparadora. Lo tal mestre, al veure l'acte dels noyets, los digué ab mofa bestial: *tant se valdria que'us haguessen descubert devant d'un ase!*... Aquexas paraulas son textuales, y dexo á mos lectors que hi fassan sos comentaris.

Dirá algú: açò es la bestialitat d'un estúpít; pero semblants bestialitats quan se manifestan, proban com está una situació y acusan un sistema; y desde la brutal expressió de aquest pedagogo, fins á las impietats enguantadas del ministre Bacelli, trobariam que no hi ha solució de continuitat.

¿Tenia rahó Pio IX per plorar los infortunis de Roma? Donchs he de dir á mos lectors que'l quadrés acabat encara, y un altre dia he de tornar sobre aqueta, per cert ben poch agradable, de la transformació que está empenyada en fer á Roma la Revolució italiana.

JAUME COLLELL, Pbre.

Secció Literaria.

SALUS INFIRMORUM.

Sobre ma testa udola la tempestat salvatge,
la nit tapa la via, los peus me lliga 'l fanch;
ja só arribat al terme d'aquest fatal viatge,
ja só al fons del barranch.

¡Déu meu, en quinas horas de febre y de follia
he abandonat la ruta que de petit segui!
Si tant felis me feya ¿perquè, perquè jo havia
de pendre altre camí?

Deixem pels nins las llágrimas: bé prou que mos ulls
(cegan
las boyras que apar volen ans d'hora amortollám;
y perque may més trobe una altra vía, 'm negan
fins la claror del llamp.

Per ço avuy só la fulla de son brancat cayguda
que'ls bofaruts portáren al mar en tempestat;
¿Qui, donchs, de mi planyentse, podrà donarme ajuda
per retorná' al brancat?

¡Què fresca es la memoria de quant en ma infantesa
la mare'l cos nodriam ab sava de son pit,
de quan, ab sas paraulas rublertas de dolcesa,
nodria mon esprit!

Parlava d'una Verge, conhort del cor que plora,
quals glorias y alegrias son fer al hom felis;
que d'ella va venirnos la forsa redemptora
que obrí lo paradís.

Que totas las vespradas, voltada de llums bellas,
baixa portada en núvols de rossos querubins,
á embolcallar la terra ab son mantell d'estrellas,
com las mares als nins.

Llavors lo dol podia lligarme ab sas cadenas,
que sempre las trencava lo seu santíssim bes,
quan somniant la veyá, pera guarir mas penas,
venirse'n al meu breç.

Mes ¡ay! llavors estava mon ánima de festa,
perqu'era mólt més blanca que'ls flonjos borrallons
que allá al hivern se posan demunt l'aguda testa
dels elevats turons.

¡Y era lo pit obriume, que sòls sabreu trobarhi
las negras claperadas que sol deixá'l pecat!
¿Com, donchs, los vostres llavis podriau Vos posarhi,
Espill de castedat?

¡Oh nó! que'ls marciria lo baf de l'impuresa
qu'exhalan mas entranyas d'ahont vos arrenqui!
Oh flor immaculada, de divinal bellesa,
cóm jo'us he de tenir!

Mes ¿no he vist jo las mares cubrint de dolços besos
la cara verolosa de son fill malaltís,
de ¿quedá' en sos llavis, d'amor y pena encesos,
Per la mal comanadís?
tans veyá que aquells llavis del fill que ja moria
essavan per las venas un bálsam de salut.
¡Pensáu que, per guarirme ma trista malaltia,
só al vostres peus vingut!

Que *Salus infirmorum* lo pecador vos crida
y'l pobre que batega ab l'ánia de la mort;
salut també'us demana ma veu del cor eixida,
¡miráu mon desconhort!

¡Oh Mare, qu'en las llagas del fill beheu lo baume
que al cim del ert Calvari l'humanitat salvá!
si'us dich «sols una gota d'aqueix bálsam donaume»
¿me la podreu negar?

¡Perdó! Si un jorn, creyentme trobar nova dolçura,
pels amors de la terra fugí del vostre cor,
avuy que tinch tastada ja tota sa amargura
tinch fam del vostre amor.

¡Oh! per Aquell tornáumel que tot mon sér umplia
y al temps de ma infantesa lo plóm feu esclatar;
quan me digué ma mare: «lo Fill qu'Ella tenia
lo van crucificar.»

Pensáu que só altre pròdich cansat y solitari
qu'en nit de gréu tempesta n'arriba al lloch payral;
si'l pare no'l perdona, ni sòls li deixa entrarhi,
¿quí voldrá suplujá?

Vos per la nau perduda sou la llanterna clara;
l'aucella esgarriada la retornau al niu.
¿No sou aquella Verge que als pecadors ampara?
¡Aquí, donchs, me teniu!

† JOSEPH CAMP-SANGLES.

C A D E N E T A .

Pecat y temps una vía
fan tot sovint de companys;
l'un deixa carbons á l'ánima,
l'altre deixa cendra al cap.

Esta nostra vida humana
es un llibre que escribim,
nostra pena ó nostra gloria
es segons lo que hem escrit.

Se fa de nit: bé ¿què importa?
demá 'l sol reeixirá;
una nit tant sòls hi há eterna,
la del que mor en pecat.

Los comptes de la conciencia,
son dels del diner distints;
en pecats lo que fa nosa
es lo que en caixa tenim.

Font de tentacions se 'ns obre
quan á la rahó naixem;
¿quí será que puga dirne:
d'aquesta aygua no beuré?

Quan lo cel més y més plora
es quan la terra més riu,
lo cel riu quan plora ella...
y may s'enten en aixís.

Del pecador la conciencia
es lo mateix que un mirall;
tant y tant l'enllora á voltes
que ja ni 'l vol per mirar.

Per molt que sapiam de regles,
sempre curts nos quedarem
complant per càlcul les hores
del nostre penediment.

L'ànima que Déu nos dona
es lo mateix que una flor;
d'una a una cada fulla
n'arrancam o més un gros.

¡Ay! quan se'ns crida a judici
y'ns la demane'l Senyor,
¡còm cercariam les fulles
si sapiguéssim hont son!

LLUIS B. NADAL.

Crònica Religiosa.

Un nou retrato del Papa.

Vehèusel aquí tal com lo fa un periòdich francès, en un article en que prova que sempre marxan juntes y d'acort la fe y la rahó, la ciencia y l'Església:

«La divina Providència ha alçat sobre 'l trono de Sant Pere un gran doctor. Sa paraula filosòfica y cristiana ha monopolisat l'atenció dels esperits seris è interessat al mon sabi. Sa tiara brilla ab un esplendor excepcional. Duas aureolas la rodejan: l'aureola de la santedat y l'aureola d'una esplèndida intel·ligència. L'Angel de las escuelas l'inspira: ell es son mestre y ¡quin mestre!

«Feel a las sublimes lliçons d'aqueix mestre prodigiós, Lleó XIII s'esforça en vulgarisar las altas doctrinas ab zel y amor, treballa per reunir en un admirable síntesis las veritats racionals y las ensenyanças de la fe y a demostrar que del bon acort entre la filosofia y la Religió pot venirne la salut del mon. Sa política, inspirada en l'esperit del Evangeli, ha obtingut ja resultats ben inesperats. Los poders públics li fan justicia, los pobles ne traen grans beneficis, la Religió la beneheix. A Rússia, a Inglaterra, a Irlanda, a Alemanya, l'intel·ligència ab lo Vaticà està en bon camí y 'ls catòlics veuen aparèixer millors dias. ¿Se mantindrà la França extranya a aqueix moviment de l'Europa envers Roma? Esperam que, dintre breu plaç, la filla major de l'Església, inspirada per sos més sagrats interessos, feel a solemnes compromisos, estimulada per l'afecte, per la paciència y la mansuetut del Sant Pare, no podrà deixar d'associarshi.»

Una nova desgracia a las Missions de Àfrica.

Una revista de las Missions escriu lo següent:

«Una trista noticia nos ha vingut del Àfrica central. Las Missions de Gabel y de Nuba, han sigut fetas presonerias per las hordas del fals profeta Mahadi.

«Tant més s'ha de temer per aquestas nostras missions en quant s'ha anunciat que contra aquellas hordas de beduins avansa un cos de tropas inglesas. Podria succehir que'l fals profeta, per represalias, sacrificás als cristians que te calius.

«Las nostras cartas particulars nos pintan la situació molt difícil. De móltas casas no's té noticia y per tot se viu ab gran aprensió. ¡Qué Deu ajude als nostres germans!»

Diu una correspondencia de Inglaterra que las Pastors de Quaresma que han publicat enguany los Bisbes catòlics del Regne Unit, son molt notables, y algunas d'ellas son escrits de gran valor fins baix lo punt de

vista literari. Però lo que's fa més notar es que tots tractan especialment de la adhesió al successor de Sant Pere; tots apar que s'extremen al entorn de la càtedra apostòlica; y alguns fan la defensa dels drets temporals del Soberà Pontífice ab tant de vigor com talent.

Sobre aquesta important qüestió un altre prelat acaba de publicar un folleto que ha cridat la atenció del públich; baix lo titol «Lo Papa es presoner?» Segons ell mateix diu, ho tracta baix lo punt de vista del bon sentit natural simplement, perque era l'única manera de ferse llegir dels inglesos; mes açó no'l priva de fer una defensa docta y fins a cert punt calurosa de las reclamacions dels catòlics sobre la situació del Sant Pare.

NOTICIAS VARIAS.

Una llistó que deurian apendre los tribunals d'impremta d'Espanya y de altrás nacions que's diuen catòlicas:

Lo propietari, lo redactor y l'editor del diari lo *Free-thinker* (*Lliure-pensador*) han sigut citats devant del tribunal correccional de un dels districtes de Lóndres, per haver publicat articles impíos y blasfemos en los dias de Nadal.

—La *Gaceta de Sant Petersburg* anuncia que, a conseqüència dels acorts presos entre la Santa Sede y 'l govern rus, Monsenyor Gintont, administrador de la diòcessis de Ploeze a Polonia, ha sigut nomenat coadjutor ab futura successió de Monsenyor Fialkowski, arquebisbe de Moholen, metropolità de Rússia. Es lo primer nomenament que's fa després de tants anys de ruptura de relacions.

—Diu un diari de Viena que 'l govern montenegrí ha iniciat tractativas ab la Santa Sede per concloure un Concordat, y crear en conseqüència una Sede episcopal catòlica a Antivari.

—Segons escriuen de Roma a un diari de París, comença ja a plantejarse en lo terreno práctic la qüestió religiosa a Suïça. Un home polítich d'aquest país, que actualment es a Roma, està encarregat, segons se diu, de desempenyar una comissió especial y confidencial en lo Vaticà. S'espera que'l govern federal no será contrari a un arreglo formal y digne. «Es precis sortir d'aquest desordre,» diuen que ha dit un personatge polítich de gran influencia. Per altra part, s'ha anunciat telegráficament qu'està pròxim a marxar pera Suïça un prelat ab encàrrech de sondejar lo terreno a fi d'obrir negociacions pera establir un acort entre Berna y 'l Vaticà.

—D'una carta de la Xina, que parla de Canton, y publica *Las Provincias de Valencia*, retallam lo següent apartat:

«Digam quatre paraulas sobre la Catedral erigida en lo centre del barri tártar. D'ordre gòtic, està tallada en dur granit y recorda la d'Amiens. No té encara paviment, ni ornamentació, ni altars, ni objectes de culto, y van esmerçats en ella vuyt milions de franchs, produyt de donacions y almoynas. Sa diòcessis alcançará a una vintena de personas; no obstant, al véurela ostentar sa inmensa nau en mitx d'un milió y mitx de gentils, se diria que ha estat construïda en la previsió de que puga servir pera un milió y mitx de catòlics. Tot es d'esperar de las nostras intrèpidas missions.»

—Anuncia *Le Moniteur de Rome* que'l Papa ha acceptat la renúncia del Bisbe d'Estrasburch, Mons. Raess, al qual succehirá Mons. Pau Stumpf, bisbe titular de Cesaropoli, desde 'l Maig de 1881. Mons. Raess governava la diòcessis d'Estrasburch desde 1840.

—Ab ocasió del V aniversari de l'exaltació al soli pontifici del Papa Lleó XIII, s'han distribuït als pobres de la ciutat de Roma la quantitat de deu mil liras.

Continuant nostre estimadíssim Prelat en lo prop-passat diumenge lo desenvollop del tema que apuntarem en nostre extracte anterior, parti de las paraulas del Etern Pare en la Transfiguració de Jesucrist: *Eix es mon Fill estimat en qui tinc posadas totes mas complacencies, escolteu sas ensenyanças*; en quals paraulas feu veure com lo Pare trasmet á son Fill la soberania del mon y 'ns mana cega obediencia. Sempre per lograr cumplerta tal soberania, ha sigut precisa la lluyta ab l'esperit maligne, però may s'havia clarejat com ara en que proclamantse independents l'intel·ligencia y la voluntat del home, se gosan ja donar los crits crús de nihilisme ó destrucció de l'estat de cosas existent, y fins de satanisme ó culto de Satanás. No's pot haver arribat á tal extrem sens la complicitat de tothom, d'axò 's planya nostre zelós Pastor y convidava á sos fills á que procurassen examinar sa vida, si'ls afectes de son cor, la llar de sa familia, sa relacions ab lo mon sencer, tots sos actes y son modo d'ésser son sempre presidits per Jesucrist, segur de que'ns habem de trobar que, sens pensarho solsament, ajudem á la descristianisació de la terra, potser aprofitantnos, per exemple, de las incautacions dels bens de l'Esglesia y 'ls pobres que son sos amichs, que no han estat disposadas per las lleys civils y no están sanejadas per lo Sumo Pontífice, y fentnos reos de tants y tants actes per medi dels que's desterra á Deu de la societat.

Quan Jesucrist vingué a destruir lo paganisme que dominava la terra, donà al món un ideal de virtut que per tots devia seguirse, dictant las benaventuransas y 'l mateix remey nos posava S. Il·lna, per los nostres temps; avuy com llavors lo materialisme y 'l positivisme, ab tot son corteig de l'ambició, sensualitat, enveja, avarícia y demás vicis, han volgut destronar á Deu de la societat y del individuó, avuy com llavors havem d'aprendre y meditar lo sublime sermó de la montanya en que s'inclouen tants tressors de la veritat, havem de conformar nostre ser y modo de vida ab las benaventuransas, porque, comensant la restauració del reyalme de Deu en lo cor de cada un de nosaltres, s'arriba á la restauració completa de tota la societat.

Com es ja costum, plogué á principis de la setmana, sentintse un ayre fret que indicava que la cosa era neu no gayre lluny. Efectivament, al aclarirse'l temps lo dimars aparegué lo Monseny tot embolicat de blanch y més ò menys nevadas també algunes costas del voltant de la Plana. Com es natural, lo fret cresqué un bon xich, havent tingut tres ò quatre glas-sadas mólt serias.

—Tenim la particular satisfacció de poder comunicar á nostres lectors que han sigut nombrats acadèmichs de la ARCADIA de Roma, nostre Director lo Sr. canonge Collell, lo Rnt. Mossen Jacinto Verdaguer, y'l reputadíssim pintor D. Enrich Serra. Com es costum, en lo títol de nombrament se ha donat á quiscun dels nous arcades lo sobrenom poètic, que son respectivament los de *Artamene Dardanio* (Collell), *Ermodoro Coronideo* (Verdaguer) y *Glaucildo Enopeo* (Serra).

En la Biblioteca del *Serbatoio* de la Arcadia la primera obra catalana que hi ha pres lloch, es lo poema la *Atlántida*.

—Es molt consoladora la gran assistència de fideis la á predicació de la Quaresma. La fervorosa paraula del R. P. Ramonet, Fill del Immaculat Cor de Maria, atrau cada dia numerosíssim concurs á la Catedral, y no dubtam logran lo seu profit en las ánimas las ensenyansas del pare missionista, que sab corroborarlas ab oportuns y escullits exemples que's graban tant profundament en lo cor del poble.

—Dijous passat, se celebrà l'anunciada sessió acadèmica ordinària en lo Circol Literari, disertant lo nostre coredac-

—La circumstancia de parlar del meridià universal nostre col-laborador G. nos ha fet reparar en lo malament que van los rellotjes de aquesta ciutat. Hem consultat l' hora del meridià de Madrid, de que's serveix la companyia del ferrocarril, y hem trobat que apenas hi há la diferencia de deu minuts, quan tothom sab que hauria d' ésser de més de vint y tres. És necessari que per qui corresponga's pose remey á aqueixa anarquia dels rellotges. Per altra part, tampoch hem entès may perquè's serveix del meridià de Madrid un ferro-carril que, com aquell qui diu, fa'l mateix camí, sens desviar-se gens, del meridià de Barcelona.

—Lo dimars d'aquesta setmana morí lo beneficiat de esta Santa Iglesia Rnt. D. Anton Collell, Pbre. R. I. P.

(Dia 24 de Febrer de 1883.)

Quartera.		Hectólitre.	Quartera.		Hectólitre.
Ptas. cs	Ptas. cs.		Ptas. cs.	Ptas. cs.	
Xexa.	18'50	26'03.	Blatdemoro..	13'50	18'99'
Forment. . . .	17'50	24'62.	Milt.	13' "	18'29.
Mestall.	14' "	19'69.	Fajol.	10' "	14'05'
Ségol	12'50	17'58.	Fabas.	14'50	20'39.
Ordí.	9'50	13'35.	Llegum.	19' "	26'73.
Cibada.	8'50	11'94.	Fasols.. . . .	21' "	29'54.
Espelta.	6' "	8'44.	Ciurons. . . .	21' "	29'54.

Paguem deutes.—Lo punyal d'or.—Poqueta cosa.

Pagnem deutes. Feynes onde rrecides tenim desde l'última quinzena, compromisos contrets portam, y just es despatxar aquelles, y cumplir ab aquestos. Prometiam dir algunes paraules del discurs de D. Manel Duran y Bas, y per aquí es per hont s'ha de comensar nostra tasca.

Coneguts lo nom del discursant y lo tema del discurs, que era «La escuela jurídica catalana,» coneguda queda l'importancia de l'obra, perquè'l docte catedràtic de Dret Mercantil no es d'aquells surgidors que en llurs obres propies no hi posan més que retalls de les agènes, sinó clar talent que en sos escrits hi posa quelcom de íntim que 'ls converteix en cosa propia. Y referintnos al cas concret del que parlam, s'ha de dir que ningú com lo Sr. Duran es tant apte pera parlar de l'escola jurídica catalana, puix á això, á més de ses dots de talent, l'hi ajudan los fondíssims estudis que en nostre Dret li ha portat á fer lo ésser ell lo representant de les aspiracions catalanes en la Comissió del Còdich civil, y li ajudan per altra part los estreitíssims vincles d'amistat y parentiu literari que l'han unit ab los més celebrats de nostres juriscónsults moderns. Aixís es com ab petjada segura podia seguir, y seguit, los passos de la ciencia jurídica catalana desde que Catalunya comensa á tenir Dret propi y juriscónsults que 'l concordan y'l comentan, fins avuy, enque'l desitx de conservar ses grandioses ruïnes, que encara sostenen un poble, ha fet sortir nombrosos adalits en sa defensa, empenyentlos per los camins de l'escola històrica, més ó menys genuïna, que es la que més nos pot lliurar de ingerencies estranyes.

Eix discurs y altre que feu lo Sr. Duran en l'Institut de St. Isidro, ab dós acertadíssims y plens de patriotisme, nos diu: «a clar que quan se pose en tela de judici la mort ò la vida d'algunes de nostres preuheades institucions juridiques, no faltarà qui amb bones armes y entusiasme lluyte per sa defensa.

Per més que no sia compromís, es deute, y encara que no es-
trenat dintre la quinzena, hem de dir quatre mots de «Lo punyal

d'ora», nou drama ab que'l Sr. Ferrer y Codina ha enriquit l'escena catalana. Lo drama es històric; època los últims del segle XII ò principis del XIII, regnat de Jaume lo Just d'Aragó, poch després de la famosa expedició dels catalans á Grecia, y en temps mateix de l'extinció dels Templaris, fets tots als que en lo cos del drama sovint se fa alusió. Comensem per dir que en l'unitat de lloch no s'guardan los principis clàssichs—y tant se nos ne dona—, puix lo primer acte passa en una sala de bizantina estructura en que del bizanti guardan ayres les pintures, los quadros, y finestrels, per més que á aquets ab notoria improprietat en lo curs de la narració se'ls anomena gòtichs, lo que á més d'èsser inexacte peca d'anacronisme. Lo segon acte passa devant per devant de l'Església del castell y lo tercer en un saló gòtich d'altre castell elegantment adornat ab mobles y accessoris que més ò menys responen al gust de l'època en que s'suposa l'acció.

Hem parlat de tot menys de lo principal de que devíam parlar, del fons del drama, y com les fondaries d'aquest son algunes no'ns será fàcil donarne concepte cabal, per no havernos pogut fèrnosen complet càrrech ab una sola representació; no obstant, creyem poder aventurar l'idea de que cada acte de l'obra constitueix per si sol un drama y que terminat lo segon l'espectador no sab ja què demanar en lo tercer y espera ab ànsia que s'aixequi de nou lo teló per ovirar lo comensament d'una nova trama que ha de donar lloch á un nou desenllas.

Lo primer acte sens dubte es lo que més denota l'ingeni del autor per la manera sobria y discreta ab que ha sapigut conduir-se en mitx d'un vivíssim estat de passions y sentiments, com no'n coneixem d'altre en l'escena catalana. Què direm de les últimes escenes del primer acte? Res, sinó que trobavam escassos los picaments de mans del públich, que més que ab elles s'entusiasmava ab altres dels dos restants actes, si més brillants, menys ben sentides que aquelles.

En lo drama del Sr. Ferrer com en tots los catalans, no hi pot faltar un graciós que sol ésser sempre lo salvador dels protagonistas, mes hem de convenir en que en lo cas present la *graciosa providencia* revesteix un caràcter nou, y es originalíssima l'escena en que'l *bufó* expia los passos dels traydors en lo segon acte. Aquest de més brilli que l'anterior, conta ab escenes casi bé immillorables; mes son efecte en bona part se deu al incendi ab que termina. Y l'acte tercer se nos presenta ab oertes nebulositats de argument que'l destrueixen, si bé les compensan escenes sentidíssimes, les unes vigoroses les altres que mantenen sempre en viva ànsia al espectador, fins que un colp de punyal del *bufó* trenca de sople lo nus del drama. De moltes bellesses de dicció y d'altra mena podriam parlar, y també de defectes, que, apart de alguns que deixem ja apuntats, podriam trobarlos unes voltes en la massa que elevació, y altres, poques vegades, en lo vulgar del llenguatge; mes aquí ho deixam, perque per senzilla ressenya n'hi ha lo que sobra, y per judici crítich hi falta molt, y lo que hi falta no ho ompliriam ni qu'escriguessim més y més ralles de les escrites.

*
*
*

Pagats los deutes de l'altra *Quinzena*, poch espay nos queda per lo que toca á la present, y ni fa gran falta, perque á pesar de ésser abundosa en plujes, y més que en plujes, en fanch en los carrers de l'Ensanxe, en acontoneixements ha sigut seca y trista. Lo únich notable es l'acort dels cegos músichs que, cansats de tocar per carrers y places á totes hores, de dias y de vespres, han decidit associarse y donar concerts. Be'ns sembla l'idea y millor nos ho semblaria si'l mateix acort prenguessen altres músichs de carrer que á totes hores y per totes bandes nos persegueixen ab lo so de llurs desafinats instruments.

Los vehins del Passeig de Gràcia están de enhorabona ab les faixes de pedra que s'hi posan y mercès á les que podran, sinó á peu aixut, á genoll aixut, travessar d'una banda al altra, en dias plujosos com los que acaban de passar, y en la novena després de la pluja. Los demés vehins del Ensanxe están envejosos.

D'altres fets com estafes, furts, y demés consemblants no'n parlem, per més que'ls diaris ne vajan plens, perque fa llástima lo parlarne, y se'ns acaba lo paper.

AUSONI.

22 de Febrer de 1883.

Correu General.

NACIONAL.

Lo que es aquí estam bé, *perfectament bé*, com deya anys rra un periòdic de la situació conservadora. Es veritat que'ls temps han cambiat y han cambiat desd'alashoras los oberuants, es dir, s'ha mudat completament la decoració;

mes, si no son iguals las causas, son totalment idèntichs los efectes. Sí, senyors; estam molt bé: lo que passa no es casí res, frioleras, *peccata minuta*... Y, si no, fem crònica, y que judique'l curiós lector.

Tenim en primer lloch per ordre cronològich los opúscols escandalosos y las caricaturas diabòlicas. Desde la revolució, per tots sos quatre costats memorable, del setembre del 68, las caricaturas han estat á l'ordre del dia. En l'art de ridiculisar á la gent hem avançat molt, l'hem fet molt senzill. Avans era qüestió d'extreme'l talent del escriptor qu'en un article ò solt revestit de bonas formas debia satirisar al governant Pau ó al ministre Pere. Era un sistema molt costós y complicat al que no tots hi podian arivar. Açò de saber dir la veritat ab modos may ha estat patrimoni de tothom.

Ara no hi há tanta necessitat de guardar las formas, y, no obstant, tot está en la forma, tot consisteix en arreplegar los defectes polítics y personals d'un personatge, condimentarlos ab un xich de salsa de calumnia y presentarlos, ja en dibuixos negres, ja ab encesas coloraynas, al públich famolench d'aqueixa mena de menjars.

Desde la revolució de setembre lo públich ho ha vist ridiculisar tot: ningú s'ha escapat de la caricatura, desde'l ministre del Senyor al escombriayre. Han aparegut en grotescas fatxas lo rey, la república, lo senat, lo congrés, la lley, l'Espanya, en fi tot allò que per una ó altra causa mereix consideració y respecte. Los governs hi han fet los ulls grossos, encara que ells no han deixat d'esserne víctimas. Mes, ja's veu; la llibertat d'imprenta... No hem sabut considerar que hi há cosas que, encara que ho semblan, no entran en la llibertat sens entrar avans en la lleys de policia. No ho han considerat aixís, y la caricatura s'ha desvergonyit fins al *non plus ultra*.

Y, no obstant, surt ara una caricatura que casi en res se diferencia de las anteriors, y'l govern se creu obligat á mirarsho seriament. Y ¿perquè ara, y avans nó? ¿Será perque per una caricatura diuen que ha mort la *esquerra dinástica*? Sembla que açò en certas esferas avans hauria de produir alegria que pesar. ¿Será que regna en lo país major moralitat y'ls nostres governants senten la empenta de la sensata opinió pública? Examinem quina es la moralitat que hi há avuy en dia, en los presents *moments històrics*, en la nació en que'ns toca viure.

Anem á Alicante y mirarem que fan allí los lliure-pensadors. Casi res. Van allà uns jesuitas á predicar en us de son dret indiscutible, predican en l'iglesia, qu'es á casa sua, y no, com fa la gent política, á la plaça, qu'es de tothom, es dir qu'es també de molta gent que no vol sentir las prédicas políticas; predican á l'iglesia, dihem, y allà's fican los *esperits forts* y tiran allà *petardos ab bala* ab los quals desfogan l'odi y la impietat de sos pits. Los fiels, que buscan allí dintre la tranquillitat que ja no trovan en lloch més, ¿què han de fer devant d'atentats tant sacrílechs? Havian de fer lo mateix que han fet; referse del esglay d'un instant y protestar solemnement cara á cara de la impietat mateixa. Han acompanyat l'agraviada reliquia de la *Santa Faz* ab una processó de vint mil ánimas. Los catòlics, donchs, han fet ja lo que'ls tocava: ¿fará ara'l govern lo que li toca á ell?

Pel demés no hi há iglesia ni convent segurs de la sacrilega mà dels lladres. No passa dia que no vinga anunciat un robo d'objectes sagrats, mes la tristesa y la mala impresió's converteix en espant quan fins se'ns fa saber que s'ha tallat y ha desaparegut la mà de la imatge de Santa Teresa d'Ávila, cuberta de devots y riquíssims presents. Aixís s'uneix al insult permanent al esperit religiós l'insult al esperit de patriotisme. ¿Què hi há que dir? ¿què hi ha que fer?

¡Ah! si no fós *la má negra* que ara s'alçat amenaçantnos ab una bofetada general y estrepitosa! *La má negra!* Es ni més ni menys que'l socialisme en petit, es dir una ramificació de la conspiració universal contra'ls que tenen, contra'ls que senten y contra'ls que creuen. *¡Nihil!* també diu *la má negra*. En partienlar, no es altra cosa que'l bandolerisme andalus organiat en societat secreta. ¡Pobre Andalusia! No li basta la sequedat, no li basta la fam, no li basta'l parament de treballs... li faltava encara *La má negra*.

No es possible ni just desconèixer que'ls nostres tribunals de justicia han donat en aquesta qüestió una prova d'activitat desusada. Fa quatre dias que s'ha descubert l'existència de la tenebrosa associació y está ja termenat lo sumari de la causa. ¿Veurem ara un cástich exemplar que servezca d'escarment als criminals y donga una mica de tranquil·litat a la gent honorada?

Bastan aqueixos llogers apuntes pera formarse un càrrech de com está en l'actualitat l'Espanya.

Lo lector nos farà gracia d'altras noticias, com son la de que'ls diputats están discutint entretant lo projecte de lliure introducció de las primeras materias, la de que á Murcia hi há grans temors de que al cap d'avall se'ls obria la terra, la de que una companyia alemanya tracta de *comprarnos* l'illa de Fernando Poo per trauren més profit que nosaltres y, finalment, la de que l'aereonauta Mayet ja ha trobat successor, y més valent encara, puix s'enfila agafat al globo no més que ab las dents. No es cap prodigi, no, senyors. En l'art de fer l'ocell, sempre trobarem gent hábil; en l'art de posar lo peu pla... Açò ja es un'altra cosa.

Varietats.

NOVAS Y CURIOSITATS.

Lo barometre.—Error de la gent poch práctica.—Reglas útiles.—Lo que s'ha de afegir á las observacions barométricas.—La certaldita.—Adéu al marbre.—Anedocta telefónica.

Móltas vegadas hem sentit á queixar á diferents personas d'haver sigut enganyadas pel barometre. La culpa no es del barometre, qu'es realment un instrument molt útil y preciós, sinó una mica dels fabricants y un bon xiquet del observador. Los fabricants tenen la poch lloable costum de posar al voltant de l'escala gradual las indicacions *bon temps, variable, pluja, tempestat, etc.*, y açò es lo que enganya á la gent. Pot molt ben ploure quan l'agulla diu *bon temps* y pot ben fer bon temps quan está sota de variable.

Los barometres fabricats á París portan *variable* sobre la pressió de 760 milims., y *pluja* devant de la de 750, *bon temps* en la de 770. Y açò es perque á París ha demostrat l'experiencia que mentres l'instrument senyala una pressió superior de 760 milims. lo temps *generalment* es bo. Pel mateix estil quan baixa de 760 sol entrarse en pluja. Mes allà hont l'altura sobre'l nivell del mar no es la mateixa de París la pressió atmosfèrica estarà disminuïda del pes del ayre qu'existeix entre'l nivell del mar y l'altura hont se troba'l barometre y naturalment, la pressió serà més llogera. Y açò no passa solament entre dos poblacions distants, sinó també en los barris d'una mateixa població y áduch en las diferents habitacions d'una mateixa casa.

Es necessari, donchs, modificar la gradació segons l'altura. Aixó es fácil en un barometre anerode. Ab un tornavis se pot avançar ó retardar l'agulla, de manera que senyale *variable* en los graus que l'ha de senyalar atenentse sempre á l'altura.

Además d'aqueix error, fácil com hem vist, de corretgir n'existeix un altre. L'amplaria de las variacions no es igual per tot: á mesura que puja, disminueix. A París, per exemple, lo barometre pot oscil·lar entre 730 y 780 milims., es

dir una extensió de 50 milims.; en parts més altas, y no gayre més, ja disminueix y es de 40 milims. Podrian perfectament los fabricants indicar en lo mateix instrument aqueixas variacions y l'públic no's donaria per enganyat.

Un'altra cosa es necessari observar en aquets parrafets d'observacions prácticas sobre'l barometre. Quan baixa la agulla bruscament vé mal temps, mes lo bon temps persisteix durant aqueixa baixa y l'agulla torna á pujar aviat, y açò mentres encara sol ploure per espay d'algunas horas. Tota variació sobtada senyala una perturbació immediata, mes curta; una variació lenta indica una perturbació grave y de llarga durada. Encara que'l barometre torne á pujar després de la pluja, no es tampoch una senyal absoluta de bon temps; sobre tot si puja bruscament significa una especie de treva, un ó dos dias de bo; mes lo mal temps torna desseguida y l'instrument baixa de non. De la durada del baixar ó pujar pot inferirse casi exactament la persistencia del temps bo ó dolent.

A l'observació del barometre, convé, per donar més valor als pronóstichs, afegirhi un detingut exámen de la marxa de las bromas.

* *

Estam posats á extraferho tot y aviat no hi haurá cap cosa natural que l'art no la fassa millor y més barata. Parlam en lo sentit industrial. Fa ja algun temps que's fabrica á Italia un marbre artificial que porta'l nom de *certaldita*, y ara un enginyer americá, Mr. Westinghouse, está organisant centres de fabricació d'aqueixa pedra en las principals nacions d'Europa y América.

Segons diuen los intel·ligents, la *certaldita* esta eridada á suprimir per cumplert l'us del marbre natural, puix econòmicament parlant vé á costar més d'un 70 per cent menys una obra igual feta de *certaldita*. Açò ja es ventatja, mes lo que encara es millor es que la *certaldita* diuen qu'es més homogènea, més compacta y més dura qu'l marbre. á més d'esser tant hermosa com los marbres més boniehs en punt á colors y tintas.

La fabricació de la *certaldita's* funda en la pedra de guix que's treballa en l'estat natural, es dir mentres es blana encara, passantla per una serie de banys que li donan lo color ó colors que's desitjan. Després ja no falta sinó parirla, lo qual se fa ab més facilitat y ab menys cost que'l marbre.

* *

Després de la llengua universal, de las midas y mesures universals, de la moneda universal, de la... federació universal, lo meridiá universal. Lo Congrès del Estats-Units sembla que ha convidat á tots los governs pera posarse de acord á fi d'adoptar un meridiá inicial y únich pera tenir una hora universal y comuna á tots los païssos. Aixís, com es natural, s'avitarán confusions y conflictes en las vías férreas y en las comunicacions telegráficas.

Aqueix meridiá s'establirà en l'illa del Hierro, en las Canarias, qu'es l'únich punt, segons opinan los principals geógrafos y astrònoms del mon, que reuneix todas las condicions *ad hoc*.

* *

Per postres.

Acabava d'establir un comerciant de Londres un telefó desde son magatzem á sa casa-habitació. Arrivá al magatzem un anigot seu de fora y al entrar en conversa li parlá de las grans ventatjas del invent de Graham-Bell.

—Ara te'n convencerás. Desde d'aquí te faré sentir á la méva senyora.

L'home dona avis ab la campaneta eléctrica y posantse al embut del instrument anuncia á sa muller l'arribada del amic y ensemps que'l tindrán á dinar.

—Rèbia ara V. mateix la resposta—diu al altre.

L'home's planta l'embut á l'orella, y escolta.

—Per l'amor de Déu y del sants no'm portes á casa aqueix galapat

Eixa fou la resposta que sentí'l subjecte. Y prou per'avuy.—G.

VICH.—Imprempta de Anglada.—1885.